

SMART

MILJÖ-

INFORMATION

Miljöchefsmötet 2020

Digitalisering

2020-03-12

Johan Wulff
Naturvårdsverket

Förslag till dagordning

- Vad är digitalisering?
- Vad är Smart miljöinformation
- Exempel på den samverkan med kommuner som pågår
- Nu ser vi över samverkansformerna. Bidra gärna med era tankar!

Digitalisering

Digitaliseringen är den enskilt största förändringsfaktorn i vår tid

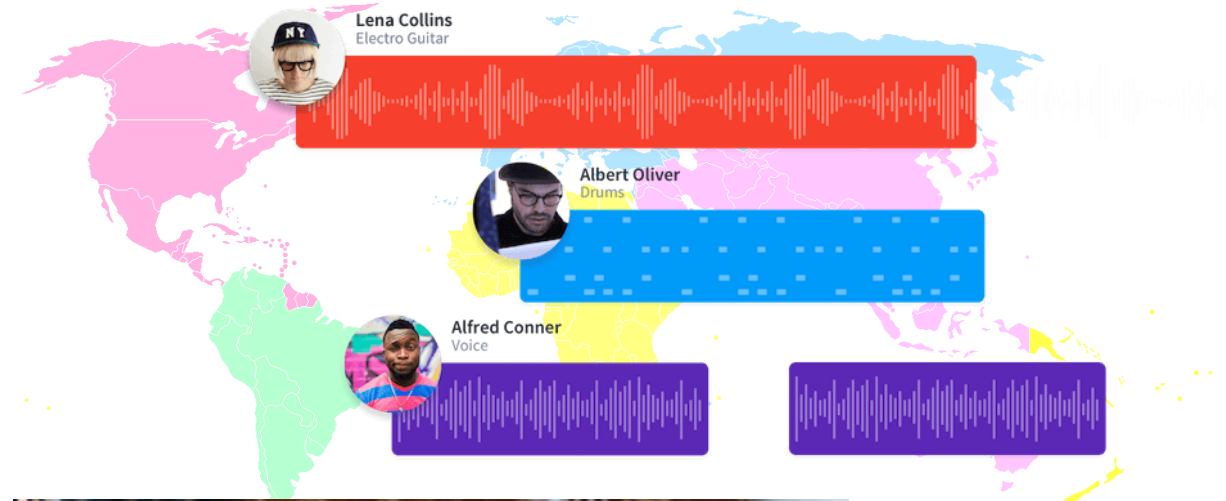
Vad är digitalisering?

- Wikipedia
 - **Digitalisering** (av engelskans *digitization*, mer sällan *digitalization*) avser ursprungligen och i tekniska sammanhang [omvandling](#) från [analog](#) till [digital](#) representation av information.
 - Digitalisering (av engelskans *digitalization*) har börjat användas i överförd betydelse inom [samhällsvetenskap](#), [politik](#) och [informatik](#) om **digital transformation**, det vill säga genomgripande [verksamhetsomvandling](#) i samband med ökad användning av modern [informationsteknologi](#).

Största förändringsfaktorn i vår tid...

- På 15 år...

Diverse

Ur led

PUBLICERAD 1993-02-03

Läs senare

Sedan söndagen har Brasilien vintertid. Men Rio har fortsatt sommartid, eftersom dess borgmästare ömmar för stans öl- och glassfabrikanter.
På tågstationen råder kaos.

TEXT

Skriv ut Rätta artikl

Ny tidtabell bakom tågolycka

Den svåra tågolyckan i Hok i juni förra året orsakades av att ett persontåg gick enligt ny tidtabell. Den informationen missade personalen. Två tåg släpptes ut på samma sträcka. Men

Fyra perspektiv

Smart miljöinformation

10 mars 2016 fick Naturvårdsverket i uppdrag av regeringen att vara utvecklingsmyndighet för Smartare miljöinformation.

Uppdraget slutredovisades till regeringen 28 februari 2019.

Sedan dess arbetar Naturvårdsverket på ett nytt sätt och samverkar med andra i forum som är beständiga över tid.

Naturvårdsverket är utsedd till utvecklingsmyndighet 2016-2018

"miljöinformation är en **strategisk resurs i samhället**, för företag, individ och myndighet"

Mål: **förbättra tillgängliggörandet** av miljöinformation

Syfte:

- **ökad användning** av miljöinformationen
- bidra till att **möta klimatutmaningen** och nå de nationella **miljökvalitetsmålen** och **generationsmålet**

Ska sträva efter att **sätta medborgaren och företagaren i centrum** och främja öppen och datadriven innovation

Naturvårdsverket | Swedish Environmental Protection Agency 2018-09-23 5

ENKELT

Följa ett recept

KOMPLICERAT

Tillverka bilar

KOMPLEXT

Uppfostra barn

ENKLA REGLER & “BOIDS”

Separation:
Krocka inte!

Alignment:
Styr i samma riktning
som dina kamrater

Cohesion:
Håll mot mitten
av flocken

“Enkelt, tydligt syfte och principer ger upphov till komplext, intelligent beteende.
Komplexa lagar och regler ger upphov till enkelt, korkat beteende.”

– Dee Hock, grundare av VISA

Klara Palmberg Broryd,
”Complex adaptive systems as metaphors for organizational management”

Förändringsmål och samverkansprinciper

Nio inriktande förändringsmål för vart vi* strävar i samverkan om miljöinformation

Överenskommet
2017-10-27

Aktörer har integrerat digitalisering i sina ordinarie verksamhetsprocesser

Alla har rätt miljöinformation för att kunna göra smarta miljöval

Allmänhet och företagare upplever interaktionen med myndigheter som enkel och smidig

Allmänheten har insyn i och kan delta i myndighetsprocesser

Beslutsfattare på alla nivåer har rätt miljöinformation för att möta de stora samhällsutmaningarna

Handläggare har rätt miljöinformation i sina ordinarie verksamhetsstödsystem

Innovatörer tänker och gör nytt baserat på miljöinformation

Myndigheter samverkar digitalt, har effektiva verksamhetsprocesser och rättssäker informationshantering

Myndigheter återbrukar modeller, mönster, lösningar och information från EU, offentlig förvaltning och civila aktörer

* Med Vi avses organisationer i offentlig sektor som har behov av att samverka om miljöinformation.

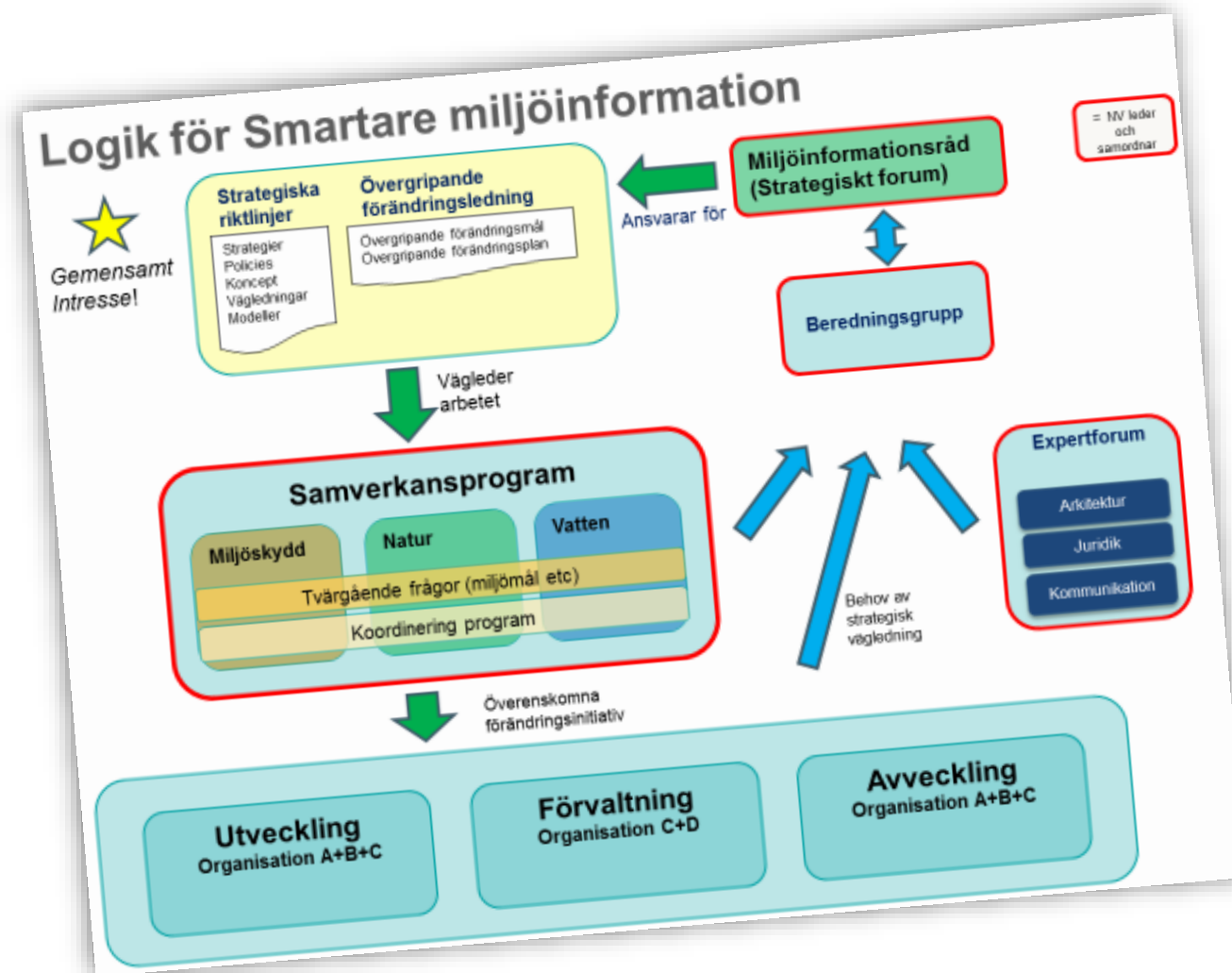

9 förändringsprinciper för samverkan kring smart miljöinformation – version 1.0

1. Vi beskriver vad vi åtar oss
2. Vi följer ordinarie ansvar
3. Vi utvecklar ur ett helhetsperspektiv
4. Vi återbrukar innan vi nyutvecklar
5. Vi strukturerar information
6. Vi digitaliserar utifrån reella behov
7. Vi bejakar samhällsförändringen
8. Vi påverkar utformning av rättsakter
9. Vi använder arkitekturstyrning i förändringsarbetet

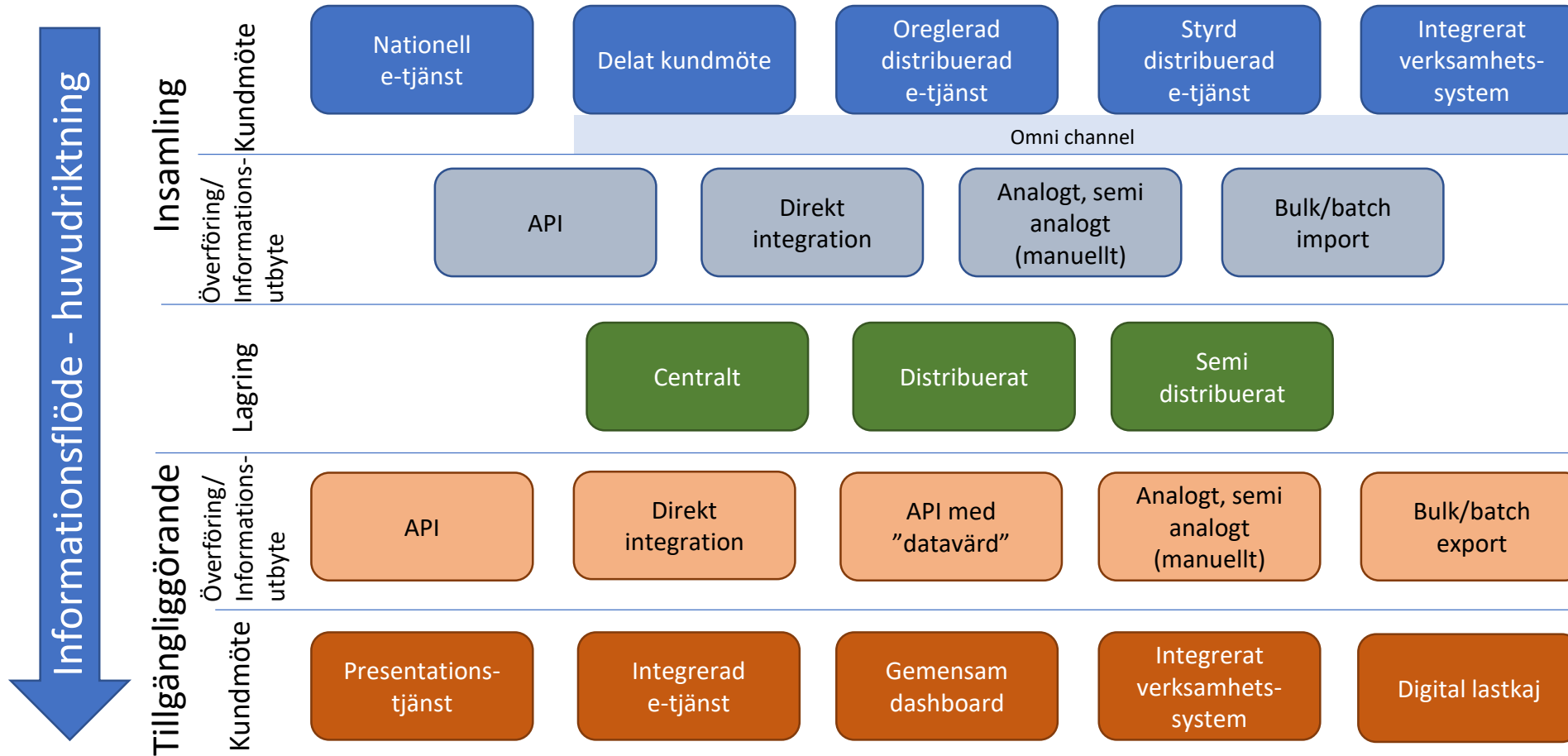

Inom regeringsuppdraget har vi skapat gemensamma arbetssätt i en bestående samverkansorganisation.

Informationsutbytesprocessen

Arbete pågår

Nationell digital infrastruktur

DIGG – Myndigheten för digital förvaltning

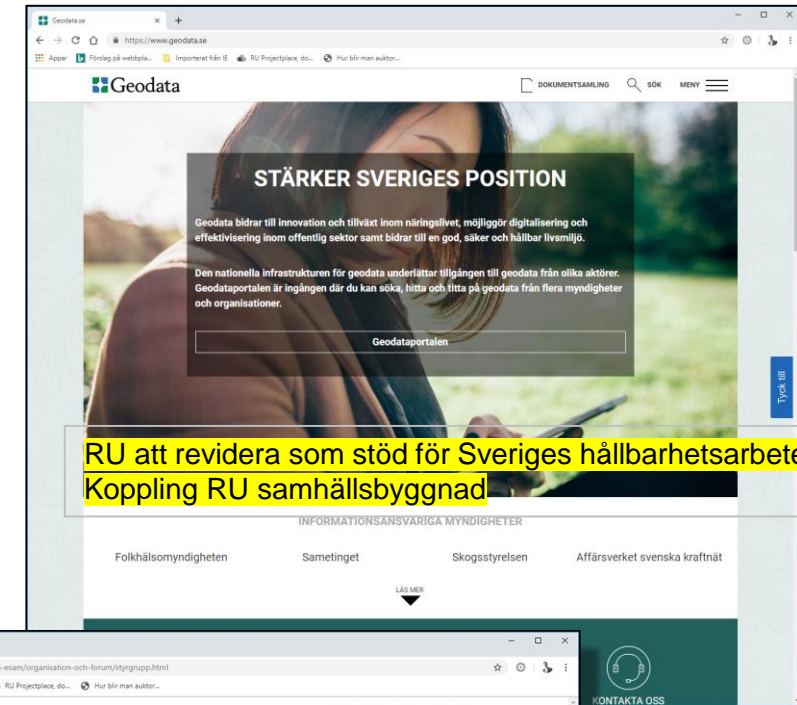
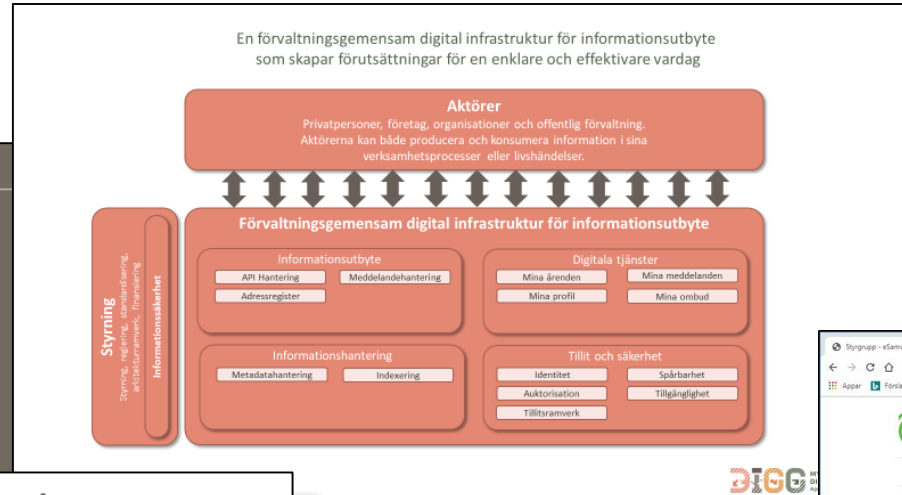
eSam

Geodatasamverkan

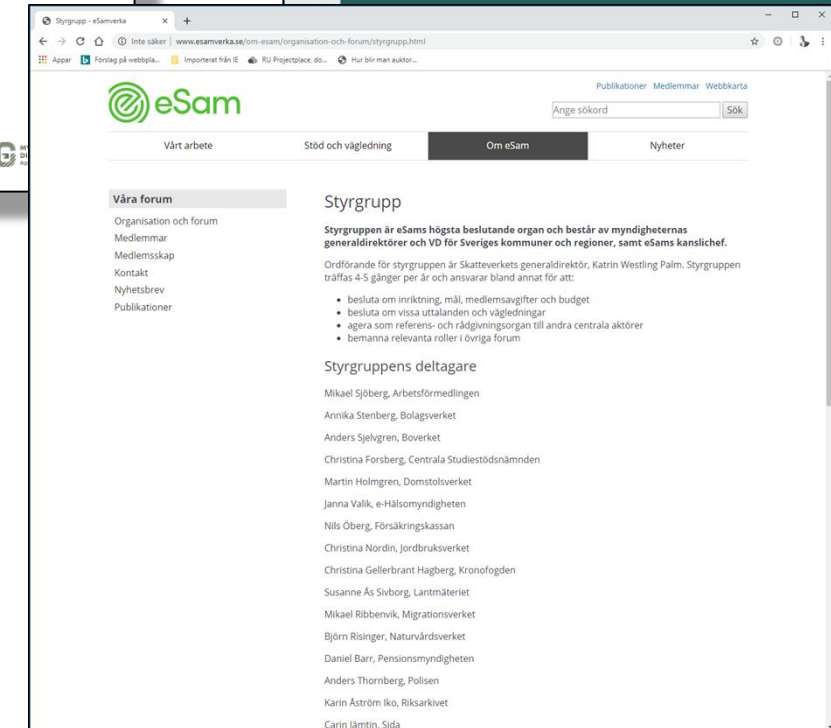
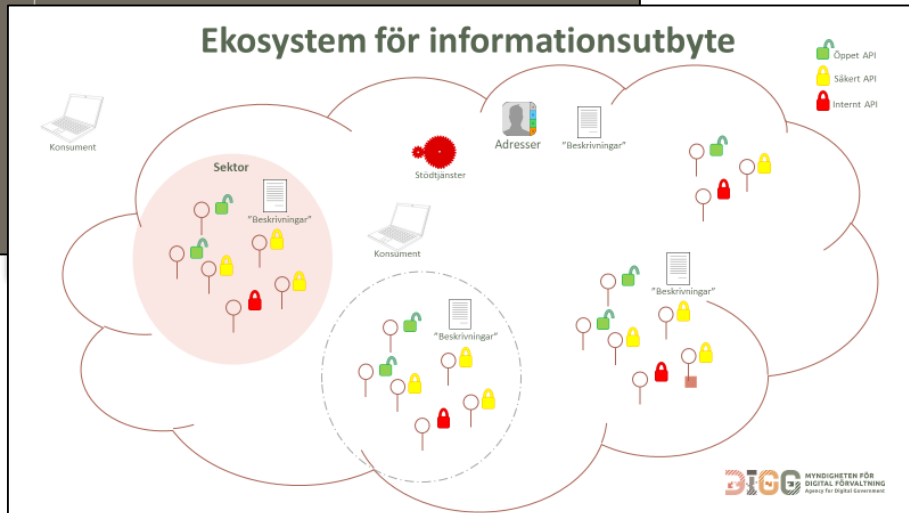
SDG-utredningen

(en bokstavsutredning)

Särskild utredare Christer Sjödin
Utredningssekreterare Martin Hamrin

RU att revidera som stöd för Sveriges hållbarhetsarbete
Koppling RU samhällsbyggnad

Omvärldsanalys - lärdomar

Det är framförallt inte en teknisk utmaning att lösa informationsförsörjningen inom offentlig sektor.

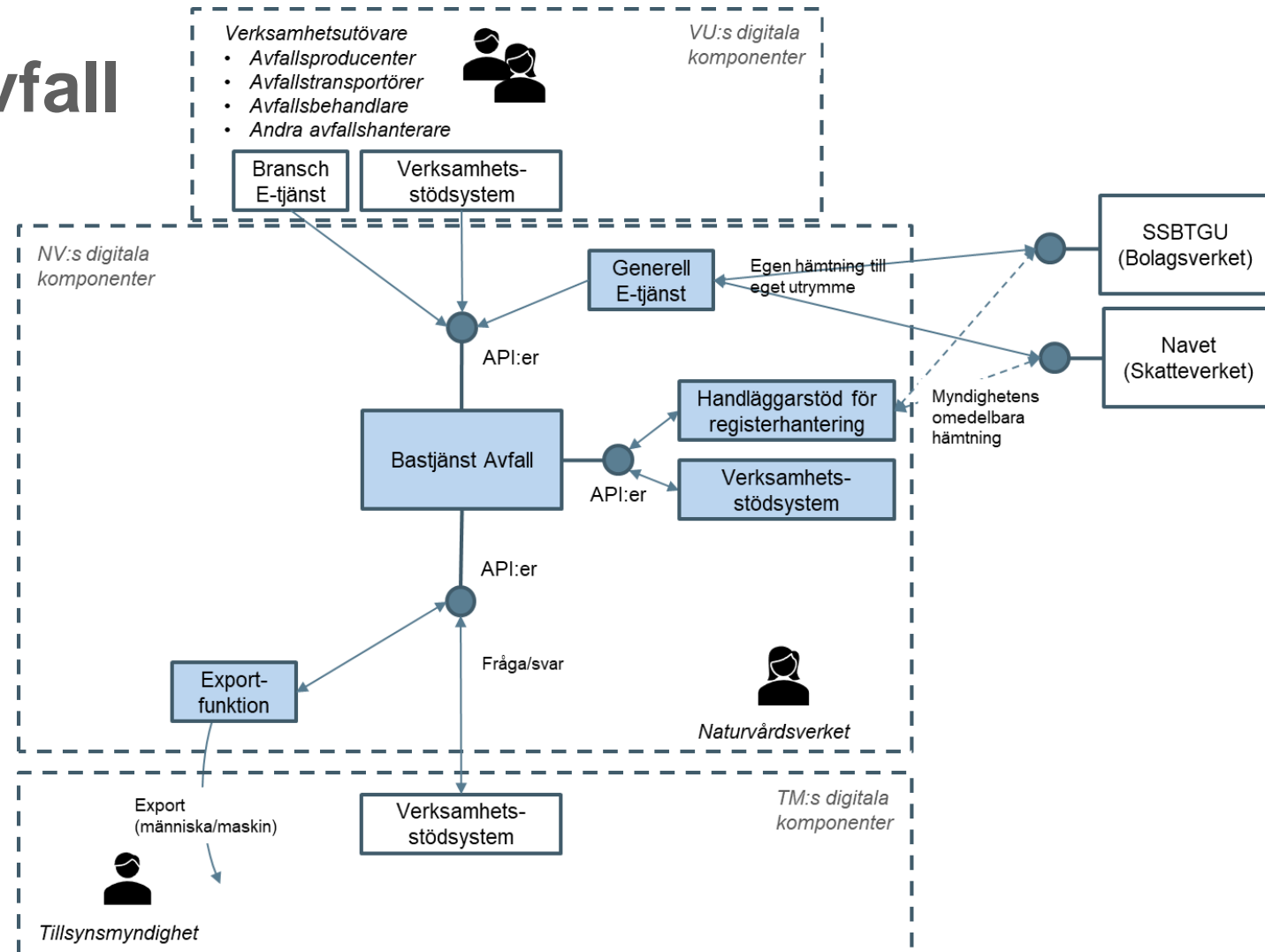

Samverkan med kommuner

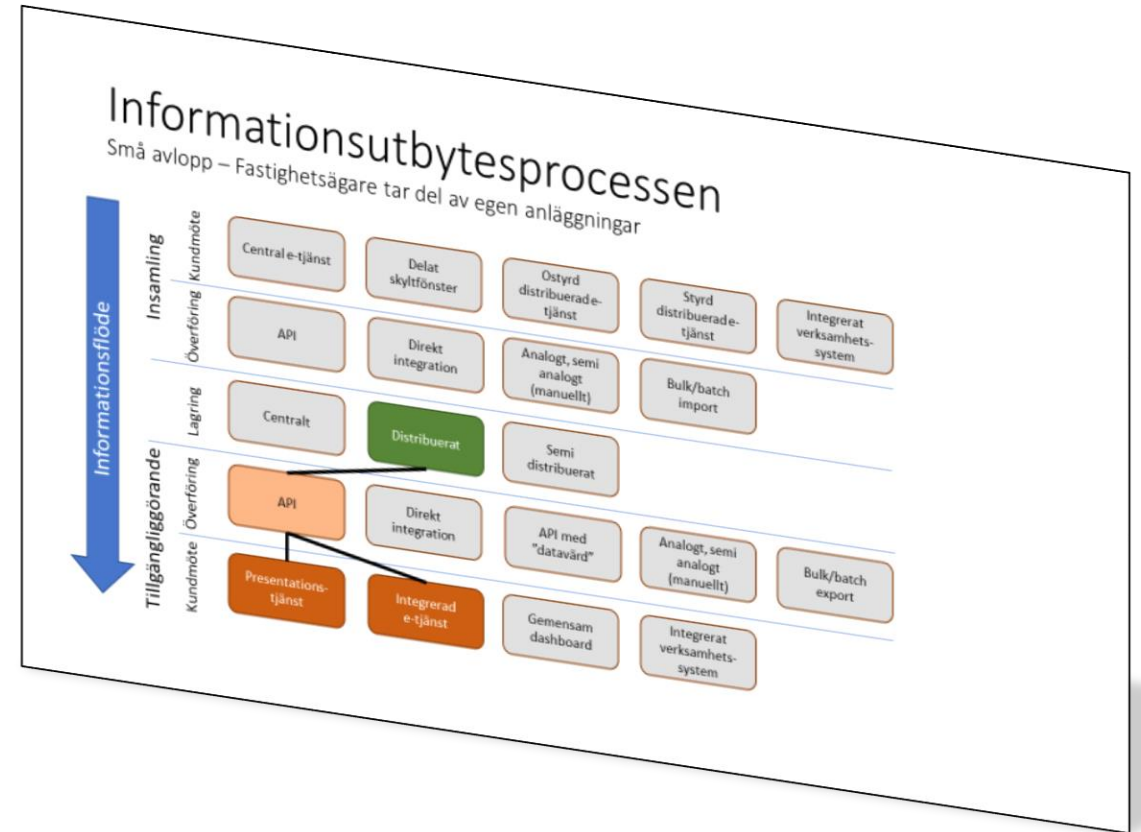
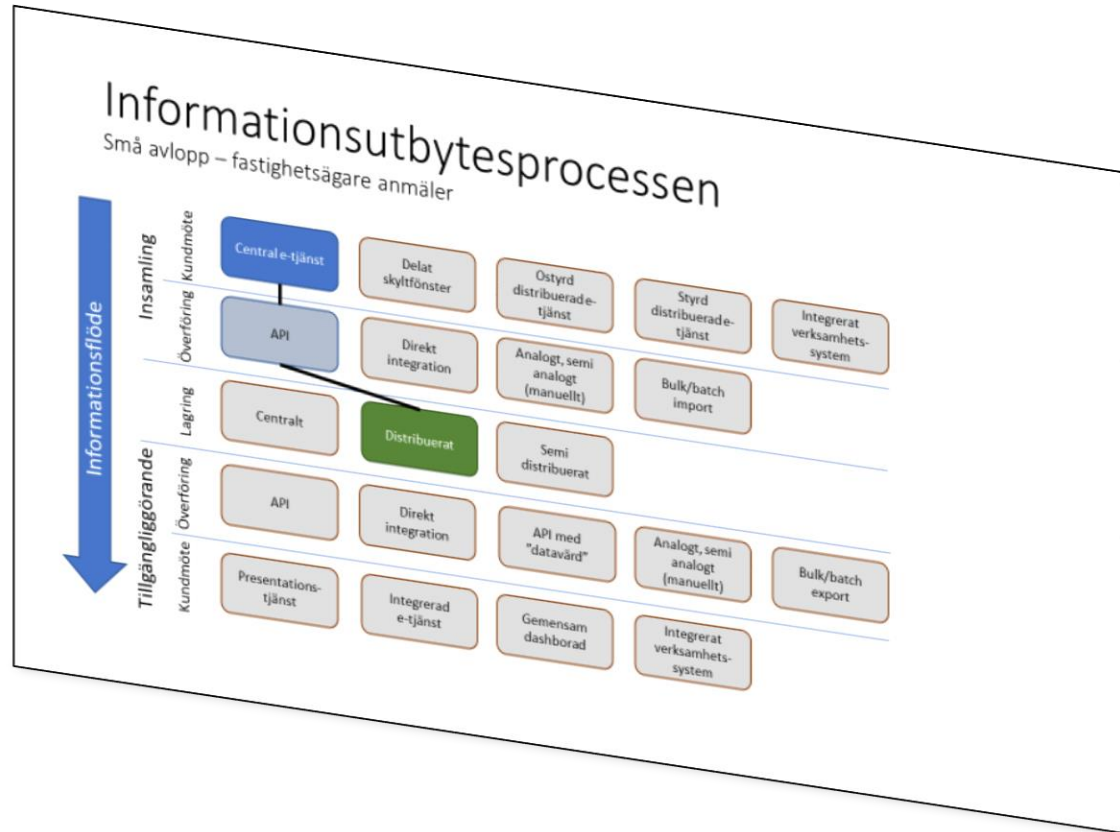
Spårbarhet av farligt avfall

- Lansering i sommar
- Företag lämnar in uppgifter om hantering av farligt avfall
- Tillsynsmyndigheter tar del av uppgifterna via API in i ordinarie verksamhetsstödsystem
- Samverkar i piloter med kommuner och företag

Exempel: Små avlopp – informationsutbytes mönster

Återbruka lösningar

Samhällsplaneringsprocessen

Miljömålsuppföljning

Beslutsunderlag

MKB

Indikator

Metoder beslutsunderlag

Ta fram MKB

Ta fram Indikator

Analyserad/bearbetad data
T.ex. utbredningar

Naturvärden

Friluftsvärden

Bullerutbredning

Kulturvärden

...

Metoder/processer för analys

Naturvärdesinventering

Friluftsvärdeskartering

Grön infrastruktur

Spontanrapportering

...

Kvalitetsbedömd rådata

Artportalen

Värdefull natur

Förorenad mark

Vattenförekomster

Åtgärder

...

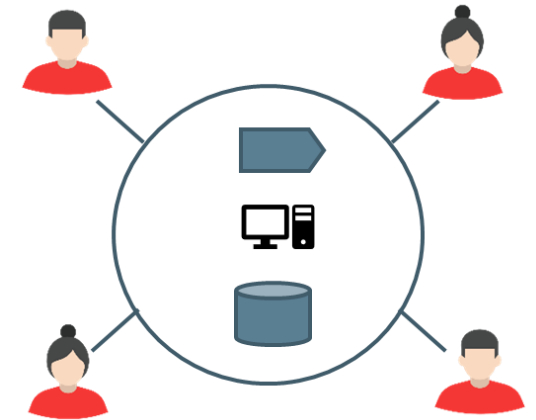
Metoder/processer för insamling

Manual/Undersölingstyp

...

INFOKOM - Myndighetsinitiativet för informationsutbyte med kommuner

- SAMMA verksamhetsstödsystem hos kommunerna
- Kö för utveckling på ca 4 år
- Användarföreningarna och leverantörerna: Samordna er!

...

Ok då gör vi väl det då!

Viljeinriktning

UTKAST Havs och Vatten myndigheten NATUR VÅRDS VERKET tillväxt verket

Datum: 2019-03-20

Gemensam viljeinriktning informationsutbytesmönster

Bakgrund

Detta är en gemensam viljeinriktning som har tagits fram på tjänstemannanivå. Följande sektorsmyndigheter medverkar i initiativet:

- Naturvårdsverket
- Tillväxtverket
- Hav- och vattenmyndigheten
- Livsmedelsverket
- Folkhälsomyndigheten
- Bolagsverket

Strategi (Vårt varför)

Information till och från kommunernas verksamhetsystem behöver göras mer tillgängligt. Flera myndigheter driver dessa frågor mot kommunerna och till stora delar är det samma leverantörer som blir påverkade. Idag är det olika agendor och lösningar från olika myndigheter som möter kommunerna och leverantörerna.

Vi gör detta initiativ för att prata med gemensam röst till kommunerna och dess leverantörer. Initiativet syftar till att samordna sektorsmyndigheters tekniska och informationella behov av informationsutbyte med kommuner. En mer ensad kravbild skapar förutsättningar för förenklat informationsutbyte mellan sektorsmyndigheter och kommunen.

Arbetsformer (Vårt hur)

För att realisera vår strategi arbetar vi på följande vis:

- Vi stöttar varandra i redan pågående initiativ och utnyttjar de korta kontaktkvägar som detta initiativ skapar.
- Vi nyttjar och använder redan befintliga utvecklingsinitiativ, pågående och kommande, för ändamålet.
- I våra enskilda dialoger med kommuner användarföreningar och leverantörer lyfter vi att detta initiativ pågår.
- Vi genomför minst en större gemensam leverantördialog med avsikt att presentera informationens utbytesmönster och vidareutvecklar dessa tillsammans med leverantörerna. Leverantördialog med nedan beskrivna mönster sker i första hand på affärsnivå med leverantörerna. Syftet är att påvisa att sektorsmyndigheternas krav- och behovsbild är samstämmig på det som kan benämnas "speditionsnivån", dvs. liknande mönster är aktuella för samtliga sektorsmyndigheter.
- Vi arbetar så långt det är möjligt med gemensamma mallar för informationsutbyte/integrationer.
- Vi beskriver gemensamma tekniska lösningsmönster för informationsutbyten.

med kommuner

7. Respektive sektorsmyndighet ger en notis om vad som pågår till den/de övriga sektorsmyndigheter som kan vara berörda i pågående utvecklingsarbete för att ge möjlighet till samverkande insatser.

Generella mönster informationsutbyte mellan sektorsmyndighet och kommun

Vi har på tjänstemannanivå kommit överens om att de gemensamma informationsutbytesmönstren i grunden är två - "push" respektive "fråga/svar". För att konkretisera dessa har följande exempel tagits fram:

Läsa från verksamhetsystem på kommun

- Uppgiftskrav från sektorsmyndighet med kommunen som tillsynsmyndighet - kräver att sektorsmyndigheten får löpande info om tillsynen - "push" från kommun (kan också vara "fråga-svar")
- Myndighet som sammanställer information från kommuners handläggning för registrering/rapportering till nationellt eller utländskt register - "fråga/svar" från myndighet

...samt tillämpning (företag/privatperson) som behöver läsa "fråga/svar" från myndighet

Tidshorisont

Det finns flera informationsutbytesbehov som behöver realiseras nu och i närtid. Ambitionen med detta samarbete är att under 2019 finna en gemensam grund för hur informationsutbytesbehov med kommuner bör beskrivas och realiseras. Detta för att möjliggöra etablering av vissa informationsutbyten redan under 2020.

Relaterade initiativ

Slutrapporten från regeringsuppdrag "Effektivt informationsutbyte" (DIGG) foresår att

- Inte formaliserad samverkan
- Frivilligt
- Inte ledningsbeslut om deltagande

Syfte: En mer ensad kravbild skapar förutsättningar för förenklat informationsutbyte mellan sektorsmyndigheter och kommuner

DIGITALISERING AV TILLSYNSVÄGLEDNING ENLIGT MILJÖBALKEN

- Digitalisera råd och stöd
- Uppföljning av Miljöbalkstillsynen

- Mer om det i morgon...

Behov av samverkan

Behov av samverkan

- Identifiera behov, frågor att driva/överenskomma
 - Frågor som har en gemensam kärna
 - Kalibrera verklighetsuppfattningen kring aktuella frågor
 - Diskussioner om vilka tex juridiska och/eller tekniska lösningsmönster kommunerna behöver
 - Arbetsgrupp för att ta fram mönster & lösningsförslag
 - Förankra förslag
 - Pilota lösningar
 - Implementera lösningar
- Miljöchefer
 - Arkitekter
 - Samhällsplanerare
 - Kommunikatörer
 - Jurister...

Översyn samverkan: arbetssätt

- **Översynen sker i fyra parallella spår**
 1. *Beredning inom befintliga samverkansforum*
 - ✓ Tack för era inspel!
 2. *Öppna webinarium*
 - ✓ 5 mars kl. 9-10.30 – beredningsgruppen tar med sig inspelen i sitt fortsatta arbete
 - ☐ 24 mars kl. 13-14.30 – inbjudan kommer
 - ☐ 23 april kl. 9-10.30 – inbjudan kommer
 3. *Intervjuer med utvalda aktörer inom offentlig sektor*
 4. *Löpande inspel till digitaltforst@naturvardsverket.se*
 - ☐ Deadline 31 mars
- **Dokumentation om och från översynen samlas i en mapp på [samverkansytan](#)**
 - Där kan ni bland annat läsa de sammanställda [enkätsvaren](#) från spår 1

Vad lärde vi oss av webinariet?

Tack för att ni lyssnade!

johan.wulff@naturvardsverket.se

